

vjerodostojna isprava dubrovačkog podrijetla. Veze Dubrovčana sa prekomorskom jadranskom obalom počele su dakle posredništvom benediktinskog reda. Obraduje dalje druge povijesne podatke o benediktinskim samostanima u Dubrovniku, okolici i negdašnjem njegovu državnom prostoru (Rožat, Mljet, Šipan, Sv. Andrija i dr.) uz opširnije povijesne reminiscencije. Posebno se zadržava na dokumentu koji je pronašao 1952. u Historijskom arhivu u Dubrovniku, a tiče se mljetskog samosta-

na. Budući da je sadržaj dokumenta bio od nekih naših povjesničara osporavan, autor objavljuje nove elemente potkrepljujući njegovu vjerodostojnost. Napominje npr. da je sporni izraz »grossi veneti« mogao biti naknadno upisan.

Na kraju se zadržava na arhitekturi crkve na Mljetu. Ističe da postoji stanovita sličnost između nje i crkve sv. Margarete u Bisceglie. Podvlači, međutim, da je mljetska veća i monumentalnija.

Josip Lučić

VINKO VELNIĆ, LA MAIOLICA FARMACEUTICA DELLE VECCHIE FARMACIE DI RAGUSA. Edizioni la farmacia nuova, str. 8.

Pod gornjim naslovom bez oznake mjesta i godine publiciranja, a u izdanju »Edizioni la farmacia nuova« pojavio se ovaj mali prilog o ljekarničkoj majolici stare dubrovačke farmacije. Autor podsjeća da je Dubrovnik osobitu pažnju poklanjao medicini i farmaciji, pa su do danas ostale sačuvane dvije ljekarnice »franjevačka« i »Domus Christi«.

Franjevačka ljekarnica utemeljena je 1317. i ispočetka je služila za samostanske potrebe, kasnije je radila i za javnost. Poslovala je sve do nacionalizacije 1947. godine. Zbog toga što ima kontinuitet od osnutka, ona je jedinstven primjer u povijesti farmacije i možda najstarija koja danas postoji. (»Per tale eccezionale continuità è un esempio quasi unico nella storia della farmacia, forse la più antica fra le tutte le farmacie ora esistenti« str. 1.)

Ta je ljekarnica ostavila tragove i svjedočanstva svog povijesnog postojanja. Npr. knjige i rukopise koji se sada nalaze u franjevačkoj biblioteci, te ljekarnički pribor i predmete koji su danas izloženi u muzeju na mjestu gdje se ljekarnica nekad nalazila.

Posebnu skupinu spremljenih predmeta sačinjavaju majoličke ili keramičke posude koje su služile za priprema-

nje lijekova. Autor opisuje 44 posude iz franjevačke ljekarnice: 17 majoličkih boca (bocce), 13 bokala, vrčeva (brocche) i 14 posuda za meleme i praškove (albarelli). Pored opisa oblika, ukrasa, upotrebe, natpisa, veličine i sl., autor za pojedine izrazite primjerke objavljuje slike.

Ljekarnicu »Domus Christi« utemeljila je Dubrovačka Republika god. 1420. i bila je javna. U doba francuske uprave general Lauriston ju je 1806. prodao privatnicima. God. 1946. je nacionalizirana i vraćena u vlasništvo grada (društva).

Od te ljekarnice ostalo je mnogo predmeta. Primjerci njezina posuđa pohranjeni su u posebnoj odjelu u današnjem muzeju u Kneževu dvoru i čine zbirku od 181 komada. Autor upozorava na to da je podrijetlo tih primjeraka različito. Dio njih potječe od ljekarnice »Domus Christi« bilo iz vremena kad je bila pod Republikom, bilo iz vremena kad je postala privatna. Dio je poklonila franjevačka ljekarnica, a dio je nepoznatog podrijetla.

Autor posebno opisuje svaku skupinu primjeraka na isti način kako je to učinio i za izložke iz franjevačke ljekarnice.

Josip Lučić